

Kortnæbbede Gæs i vinterlandskab, Ballerum

Databasen med aflæsninger af halsmærkede Kortnæbbede Gæs er online på geese.org, hvor jeg er koordinator for arten; således har jeg bl.a. til opgave at formidle de mærkede fugles livshistorier, når der bliver indmeldt aflæsninger – se eksempel til højre.

Et ”delprodukt” af arbejdet med Kortnæbbet Gås er **årlige rapporter** om status for Svalbard-bestanden i netværket European Goose Management Platform (en del af AEWA, den internationale aftale om forvaltning af vandfugle).

En anden tilbagevendende opgave er kortlægning af **ynge-fugle i Vadehavet** (Rømø og Fanø) for **Amphi Consult**, tællinger som ornit.dk har bidraget til i en årrække, af nogle af Danmarks mest sårbare eng- og kystfugle som Stor Kobbensnepe, Engrylle, Hvidbrystet Præstekrave og Dværgterne. DCE (Aarhus Universitet) har samlet resultaterne af tællingerne fra årene 1996-2018 i **denne nyligt udkomne rapport**, som jeg altså har leveret en god del af data til. Derudover har jeg leveret fotos, og jeg var så heldig at et af mine billeder – af et Strandskade-par i parring – blev valgt som forside på rapporten (se herunder). I år arbejdede jeg desuden – ligesom sidste år – med et særligt projekt iværksat af Esbjerg Kommune vedrørende ynglesucces hos Brushøne, Stor Kobbensnepe og Rødben på **Mandø**, hvor samtlige landarealer på øen (indenfor digerne) blev gennemgået fem gange i løbet af ynglesæsonen og de ungevarslende vadefugle kortlagt. Udover de nævnte arter fandt jeg i år en yngeulig Engrylle, den første på øen i adskillige år. **Rapport om undersøgelsen kan læses her.**

DCE's rapport med mit foto af Strandskader fra Fanø.

YNLEFUGLE I VADEHAVET 1996-2018

Status for 2018 og bestandsudvikling for udvalgte arter

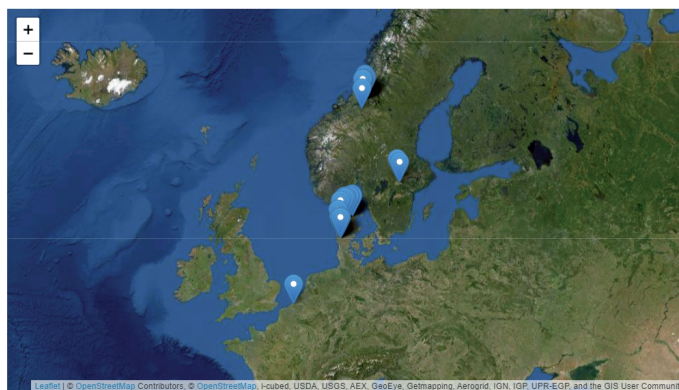
Teknisk rapport fra DCE – Nationalt Center for Miljø og Energi

nr. 220

2021

Ring data for Pink-Footed Goose HJ1 Neckband White

Ring	Ring datum	Sitenavn	Country code	Latitude	Longitude	Sex	Year of birth
HJ1 (Neckband White)	03-05-2017 00:00	Skogn, Levanger, Norway	N	63.41.31 N	11.09.10 E	F	
Metal Ring NOS 2005388							

Observations

Date	Sitenavn	Region	Country code	Latitude	Longitude	Reported by
03-05-2017 00:00	Skogn, Levanger, Norway	Nord-Trøndelag	N	63.41.31 N	11.09.10 E	Jesper Madsen
03-10-2017 13:30	Alnesfjæra	Nord-Trøndelag	N	63.43.39 N	11.12.41 E	Tore Reinsborg
05-10-2017 16:00	Alnesfjæra	Nord-Trøndelag	N	63.43.36 N	11.12.39 E	Tore Reinsborg
11-10-2017 14:00	Vårtn nord-Neset	Nord-Trøndelag	N	63.44.36 N	11.15.04 E	Tore Reinsborg
18-11-2017 00:00	Møstherke	Vest-Vaandere	B	51.13.00 N	03.09.00 E	Christine Verschuur, Eckhart Kuilken
12-03-2018 17:30	Tømmerby, Vejlerne	Viborg	DK	57.04.08 N	09.00.32 E	Jørgen Peter Kjeldsen
14-03-2018 17:30	Ødøl, Vejlerne	Viborg	DK	57.01.48 N	09.01.05 E	Jørgen Peter Kjeldsen
14-04-2018 11:00	Rindelst	Nord-Trøndelag	N	63.46.08 N	11.25.00 E	Jørgen Peter Kjeldsen
17-04-2018 07:55	Stiklestad	Nord-Trøndelag	N	63.47.36 N	11.32.42 E	Jørgen Peter Kjeldsen
28-04-2018 15:45	Mære	Nord-Trøndelag	N	63.55.45 N	11.22.45 E	Jørgen Peter Kjeldsen
28-10-2018 14:00	Strellev	Ringkøbing	DK	55.47.16 N	08.31.09 E	Ole Amstrup
29-10-2018 11:20	Strellev	Ringkøbing	DK	55.47.18 N	08.31.09 E	Ole Amstrup
30-10-2018 10:30	Strellev	Ringkøbing	DK	55.47.20 N	08.31.18 E	Ole Amstrup
23-11-2018 15:10	Vejrup, Sdr. Vium	Ringkøbing	DK	55.48.19 N	08.23.32 E	Ole Amstrup
11-02-2019 15:15	Thorup og Klim Fjordholme	Nordjylland	DK	57.05.34 N	09.07.02 E	Jørgen Peter Kjeldsen
02-03-2019 15:05	Tømmerby, Vejlerne	Viborg	DK	57.04.22 N	09.00.25 E	Jørgen Peter Kjeldsen
05-04-2019 00:00	Hotran, Skogn	Nord-Trøndelag	N	63.41.57 N	11.08.57 E	Paul Shimmings
15-04-2019 19:30	Fiborgtangen	Nord-Trøndelag	N	63.42.21 N	11.08.44 E	Jørgen Peter Kjeldsen
18-04-2019 13:40	Falstadbukta	Nord-Trøndelag	N	63.42.09 N	11.04.36 E	Jørgen Peter Kjeldsen
24-04-2019 10:25	Falstadbukta	Nord-Trøndelag	N	63.42.02 N	11.04.42 E	Jørgen Peter Kjeldsen
27-04-2019 12:15	Fiborgtangen	Nord-Trøndelag	N	63.42.20 N	11.08.56 E	Jørgen Peter Kjeldsen
03-10-2019 16:45	Ytterneset-Eidsbotvegen, Neset, Levanger, NOR	Nord-Trøndelag	N	63.44.07 N	11.13.48 E	Kees Schreven, Aija Lehtikoinen
15-10-2019 00:00	Vikaengene, Selbusjøen	Sor-Trøndelag	N	63.13.17 N	10.59.58 E	Paul Shimmings
29-10-2019 12:00	Narhøne	Nordjylland	DK	57.08.05 N	09.54.28 E	Ole Amstrup
13-11-2019 09:00	Lufefinner, Store Vildmose	Nordjylland	DK	57.14.03 N	09.51.06 E	Jørgen Peter Kjeldsen
14-02-2020 09:00	Arentsmünde	Nordjylland	DK	57.07.36 N	09.37.08 E	Ole Amstrup
15-02-2020 14:30	Arentsmünde	Nordjylland	DK	57.07.46 N	09.36.54 E	Ole Amstrup
17-02-2020 13:15	Slovene mellem Tranum og Birkelse, Hanherred	Nordjylland	DK	57.09.09 N	09.36.38 E	Jørgen Peter Kjeldsen
19-02-2020 16:30	Arentsmünde, Hanherred	Nordjylland	DK	57.07.46 N	09.36.42 E	Jørgen Peter Kjeldsen
11-03-2020 08:35	Arentsmünde, Hanherred	Nordjylland	DK	57.07.46 N	09.36.53 E	Jørgen Peter Kjeldsen
12-03-2020 13:00	Arentsmünde	Nordjylland	DK	57.07.47 N	09.36.55 E	Ole Amstrup
20-04-2020 14:30	Våsetbukta	Nord-Trøndelag	N	63.54.54 N	11.22.27 E	Tore Reinsborg
28-04-2020 11:30	Våsetbukta	Nord-Trøndelag	N	63.54.52 N	11.22.27 E	Tore Reinsborg
03-10-2020 00:00	Kärstad, Levanger	Nord-Trøndelag	N	63.43.43 N	11.13.11 E	Paul Shimmings
03-10-2020 12:00	Ytterneset-Reinsborg, Neset Levanger, NOR	Nord-Trøndelag	N	63.43.38 N	11.13.17 E	Kees Schreven, Aija Lehtikoinen
05-10-2020 18:15	Ytterneset-Reinsborg, Neset Levanger, NOR	Nord-Trøndelag	N	63.44.02 N	11.13.18 E	Kees Schreven, Aija Lehtikoinen
23-10-2020 09:45	Forsom	Ringkøbing	DK	55.51.33 N	08.32.39 E	Ole Amstrup
24-10-2020 09:20	Mejlvang, Ølgod	Ribe	DK	55.47.49 N	08.35.35 E	Ole Amstrup
27-10-2020 12:00	Hjeddning, Ølgod	Ribe	DK	55.47.01 N	08.37.06 E	Ole Amstrup
01-02-2021 13:55	Kødkøb, Thy	Viborg	DK	56.50.45 N	08.30.01 E	Jørgen Peter Kjeldsen
14-02-2021 16:35	Pallildbjerg Enge	Ringkøbing	DK	56.17.01 N	08.14.15 E	Ole Amstrup
18-02-2021 13:50	Klostergårde, Ulfborg	Ringkøbing	DK	56.16.48 N	08.16.49 E	Ole Amstrup
23-03-2021 18:10	Køttup ved Fjerritslev	Nordjylland	DK	57.04.19 N	09.14.42 E	Jørgen Peter Kjeldsen
29-03-2021 14:00	Kivsmøen	Ørebro Lan	S	59.10.20 N	15.19.24 E	Kent Hattunen
01-05-2021 16:30	Blacksta, Tysslingen, Örebro	Ørebro Lan	S	59.20.33 N	15.02.57 E	Kent Hattunen
10-05-2021 14:30	Alnesfjæra	Nord-Trøndelag	N	63.43.30 N	11.12.32 E	Tore Reinsborg
28-11-2021 11:40	Kørholm, Fjerritslev	Nordjylland	DK	57.03.09 N	09.15.51 E	Jørgen Peter Kjeldsen

Genmeldinger fra en Kortnæbbet Gås mærket i 2017.

Optælling af **vandfugle i reservatnetværket** i de sydsjællandske fjorde og nor for **Aarhus Universitet** (NOVANA-tællinger) er ligeledes en regelmæssigt gentaget opgave, som jeg er meget glad for. Jeg er fascineret af landskaberne mellem Vordingborg og Skælskør, hvor et system af laguner, øer og tanger (herovre kaldes de ”fed”) danner en flot dobbeltkyst/barriereky. Det er et godslandskab og mange steder strækker herregårdenes store skove med brede bøge- og egetræer sig helt ud til kysten, hvilket jo altid tager sig godt ud. Det ses bl.a. ved Basnæs, men også eksempelvis Glænø har sådanne landskaber, hvor man stående på en bakke på nordøen har udsigt til Holsteinsborg og Ormø (hvor der næsten altid sidder et Havørn-par i toppen af de udgåede træer i Skarv-kolonien). Hvis jeg skal være lidt højstemt er jeg ikke bleg for at udnævne området til måske det landskabeligt smukkeste i vort lille kongerige. Udover glæden ved at befinde sig i pæne omgivelser og kigge på store fuglemængder sker det, at der dukker noget uventet op i kikkertfeltet. Det skete under tællingen i januar, hvor jeg ved

Avnø fandt en nordamerikansk/østsibirisk Prærietrane, som efterfølgende fik mange mennesker til at sætte sig i bevægelse for at se den sjældne fugl. Fundet var blot nummer to i Danmark, nogensinde. Inden den dukkede op på Sydsjælland havde den i øvrigt opholdt sig i længere tid i Nordsverige i efteråret 2020. Efterfølgende var den på en længere turné i løbet af foråret, hvor den besøgte mange lokaliteter i Jylland (for til sidst at trække retur til Skandinavien), og jeg fik da også selv hilst på den igen hjemme i Vejlerne...

Jeg skrev **en lille historie om oplevelsen ved Avnø på min blog** (og fuglen og den sammenstimlen af mennesker, som den forårsagede, var genstand for et indslag i de lokale TV2-nyheder).

Udover landskabelig herlighed og fund af sjældenheder er noget af det mest imponerende som Sydsjælland byder på for en nordvestjyde meget store antal (tusinder) af arter som Blishøne (foto nedenunder) og Troidand, og nogle gange skal Lille Skallesluger tælles i hundreder. Sådanne mængder er vi ikke vant til i Nordvestjylland af disse arter.

Blishøns flygter fra Svartbag, Dybsø Fjord oktober 2021.

Sommeren i år gik bl.a. med en kortlægning af **guldmedefauunaen i Vilsted Sø** med støtte fra **Aage V. Jensen Naturfond**, som fornylig er blevet afrapporteret i **denne rapport**.

Undersøgelsen resulterede i registreringer af i alt 22 arter vandnymfer og guldmede. Det er et relativt lavt tal og kan sammenlignes med Vejlerne, hvor jeg har registreret 36 arter (ud af det samlede tal for Danmark som helhed på ca. 50 arter). I Vejlerne foretog jeg en målrettet undersøgelse af guldmedefauunaen i 2017/18 (Kjeldsen 2019 – find rapporten på min hjemmeside). Det er ikke overraskende at diversiteten er større i et sumpområde med meget længere kontinuitet end i en "ny" sø med 15 år på bagen. De fleste af de registrerede arter ved Vilsted Sø er arter uden meget specifikke habitatkrav (såkaldt "generalister"), men ikke desto mindre er der for fleres vedkommende tale om store bestande og høje tætheder. Ikke mindst påfaldende var det, at jeg her registrerede Nordjyllands største kendte bestande af de to arter Røddøjet Vandnymfe og Lille Røddøjet Vandnymfe, som begge er tilknyttet søer og vandhuller med udbredt dække af vandplanter med flydeblade. Lille Røddøjet Vandnymfe er en nyindvandret art, som først kom til Danmark efter 2000, men den er efterhånden udbredt og almindelig, særligt på øerne og i Østjylland, mens den stadig er spredt

Lille Røddøjet Vandnymfe han, Vilsted Sø august 2021.

forekommende i Nord- og Vestjylland. Det er spændende at være vidne til sådanne markante "fremrykninger" som i disse år ses for adskillige arter guldsmede og vandnymfer.

Lille Røddøjet Vandnymfe blev i det hele taget lidt af en "temaart" for mig denne sommer, med genfund i Han Vejle (hvor jeg første gang fandt arten i 2015, men den har været fraværende i de mellemliggende år), flere nye fund i adskillige atlaskvadrater i Danmark – samt de første registreringer af arten i den berømte fuglesø Tåkern (der ellers er velundersøgt for guldsmede) under en sommerferie i Sverige. Ligesom herhjemme er arten i Sverige under hastig spredning nordpå (og Skagen huser således ikke længere verdens nordligste af arten)...

En anden "temaart" for mig denne sommer var Kongeguldsmed, hvor jeg under feltarbejde for **Erik Dylmer Biologisk Rådgivning** i Herning Kommune fandt den karismatiske art på en række lokaliteter ved mindre vandløb – inkl. en æglæggende hun. Desuden så jeg Kongeguldsmed på den klassiske lokalitet Stubberupvad i Rold Skov og også i Sverige (hvor arten ikke er lige så lokal som herhjemme). Kongeguldsmed er en af Danmarks største guldsmede, og efter min mening også en af de flotteste.

Også sammen med Erik Dylmer havde jeg fornøjelsen i Rold Skov at opleve Arktisk Smaragdlibel på nogle nyopdagede lokaliteter for arten. Det drejer sig om én af Danmarks mest eksklusive guldsmedearter, som kun er kendt fra nogle ganske få lokaliteter i Søhøjlandet omkring Silkeborg, i Lille Vildmose og tidligere var kun én lokalitet kendt fra Rold Skov (Stubberupvad). Jeg har skrevet om denne oplevelse (og mange andre oplevelser med guldsmede) [på min blog](#).

Jeg er stadig en del af ledelsen af **Atlasprojekt Danmarks Guldsmede II** (et samarbejdsprojekt mellem Naturhistorisk Museum og Naturbasen), hvilket bl.a. indebærer at jeg to gange i år har været forfatter på [nyhedsbreve fra Naturbasen](#) omhandlende de vigtigste iagttagelser af guldsmede og vandnymfer i sæsonens løb.

Kongeguldsmed og Arktisk Smaragdlibel, Rold Skov juli 2021.

Skrivebordsarbejdet har blandt andet bestået af layout af forskellige publikationer, eksempelvis (for fjortende år i træk!) årbogen **Nordjyllands Fugle** (udgivet af foreningen af samme navn, med **Hans Christophersen** som redaktør). Denne udgave var 50 års jubilæum for udgivelsen af rapporten (tidligere kendt som NOK-rapporten), og i den anledning var den ekstra omfattende (184 sider). Jeg finder stor glæde og tilfredsstillelse i at arbejde med at få præsenteret årbogens artikler og artsbehandlinger på en så indbydende måde som muligt, hvor dygtige fuglefotografers bidrag er med til at løfte det grafiske udtryk. Efter at vi sidste år ikke var helt tilfredse med trykkvaliteten af 2019-årbogen skiftede vi i år til **trykkeriet Friheden** i Nors, som jeg mange gange har samarbejdet med og altid været meget tilfreds med.

Denne opgave inkluderer også et samarbejde med kunstner **Jens Friemer Andersen**, som alle årene hvor jeg har været involveret i arbejdet har leveret forside-akvarellen – i år i form af græssende Kortnæbbede Gæs og Bramgæs akkompagneret af en smuk Rødhalsed Gås (se til højre). Jeg blev så glad for den smukke akvarel at jeg købte den af Jens, så den nu pryder væggen i mit kontor!

En anden større layout-opgave er en bog på ca. 500 sider som er under tilblivelse. Det drejer sig om en ny **Systematisk oversigt over Danmarks Fugle 1800-2019**, som en **arbejdsgruppe under DOF (Dansk Ornitologisk Forening)** er ved at udarbejde. Hovedforfatterne er **Jørgen Staarup Christensen**, **Tim Hesselballe Hansen** og **Palle A.F. Rasmussen**, med bidrag fra DOF's faste stab samt nogle af folkene på DCE/Aarhus Universitet (Kalø). Min tidligere arbejdspartner **Henrik Haaning Nielsen** – en af Danmarks allerbedste fuglefotografer – har leveret forsiden, og jeg står for layoutet. Der er sket meget

siden DOF sidst udgav en tilsvarende oversigt, ikke mindst er datagrundlaget blevet langt større. Arbejdet er på nuværende tidspunkt så langt, at planen om udgivelse i foråret 2022 ser ud til at holde stik. I kan godt glæde jer!

Med denne korte status over de mest spændende opgaver for ornit.dk i året der er gået ønsker jeg alle et godt nytår!

De bedste hilsner

Jørgen Peter Kjeldsen

Jørgen Peter Kjeldsen

Firma ornit.dk – ornitologi og it
www.ornit.dk – firmahjemmeside
www.ornitfoto.dk – fotogalleri
www.vejlerornitten.dk – blog med naturoplevelser

Højstrupvej 9
DK-7741 Frøstrup

Telf.: (+45) 4159 6539
E-mail: jpk@ornit.dk

Jeg giver gerne tilbud på mange slags opgaver indenfor naturovervågning og it. Jeg er mobil og kan arbejde over hele Danmark – og også i udlandet. Jeg løser alle opgaver med grundighed, hvad enten det drejer sig om ren dataindsamling eller indtastning og håndtering af databaser (inkl. GIS), udarbejdelse af rapporter og artikler, layout osv. Produktet kan således både være rå data i regneark eller database, en rapport klar til layout eller en færdiglayoutet pdf-fil – alt efter kundens ønsker og behov. Jeg kan også bestilles til fotoopgaver, og alle mine fotos fra arkivet er til salg til rimelige priser.

Stor Kobbersnepe, Mandø juni 2021.